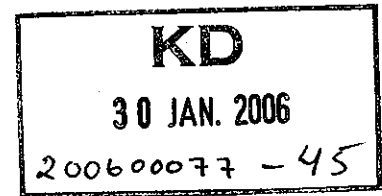

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

FYLKESRÅDMANNEN
Opplæringsavdelingen

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

26.01.2006

Deres ref.:
Roger Spidsberg

Saksbehandler: Gudveig Salte
Direkte innvalg: 51 51 66 71

Saksnr. 05/06134-004
Løpenr. 002435/06
Arkivnr. A00 &00

HØRING; FORSLAG OM MIDLERTIDIG ENDRING I FRISKOLELOVEN - STOPP FOR GODKJENNING AV FRITTSTÅENDE SKOLER - FORSLAG OM ENDRING I FAGSKOLELOVEN

Det vises til departementets skriv datert 16.12.05 i anledning ovennevnte sak.

Fylkesutvalget hadde høringen til behandling under dets møte 24. ds. og hvor det i sak 0028/06 er gjort følgende vedtak:

- ”1 Rogaland fylkeskommune vil påpeke at frittstående skoler er et viktig supplement til den offentlige videregående skolen.
- 2 Rogaland fylkeskommune vil understreke at en justert lov om frittstående skoler må sikre reell frihet til å etablere seg og drive, dersom en tilfredsstillende generelle krav til kvalitet og pedagogisk innhold, gjennom et tydelig lovverk og realistiske økonomiske ordninger.
- 3 Som ansvarlig for videregående opplæring mener Rogaland fylkeskommune generelt at vertskommune og – fylkeskommune i større grad må sikres medvirkning ved etablering, drift og avvikling av frittstående skoler.
- 4 Fylkeskommunen stiller seg på prinsipielt grunnlag svært kritisk til at godkjenninger som er gitt på lovlig måte annulleres ved å gi en lovbestemmelse tilbakevirkende kraft.”

Avtrykk av saksprotokoll og fylkesrådmannens saksforelegg i anledningen høringen følger vedlagt til orientering.

Med hilsen
OPP-stab

Gudveig Salte
spesialkonsulent

Vedlegg:
Saksprotokoll, FU-sak 28/06 med tilhørende forelegg

POSTADRESSE
Sentrum Postboks 130
4001 Stavanger

BESØKSADRESSE
Arkitekt Eckhoffsgt. 1
4010 Stavanger

TELEFON
51 51 66 00

TELEFAKS
51 51 68 90

BANKGIRO: 3201.05.50520

E-POST: firmapost@rogfk.no

INTERNETT: www.rogaland.no

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 24.01.2006
Sak: 0028/06

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 05/06134

Tittel: **SAKS PROTOKOLL: HØRING; MIDLERTIDIG ENDRING I
FRISKOLELOVEN FORSLAG OM ENDRING I FAGSKOLELOVEN**

Behandling:

Det ble protokollert:

Janne Johnsen, H fremmet følgende forslag:

- .1 Rogaland fylkeskommune vil påpeke at frittstående skoler er et viktig supplement til den offentlige videregående skolen.
- .2 Rogaland fylkeskommune vil understreke at en justert lov om frittstående skoler må sikre reell frihet til å etablere seg og drive, dersom en tilfredsstillende generelle krav til kvalitet og pedagogisk innhold, gjennom et tydelig lovverk og realistiske økonomiske ordninger.

Knut Vassbø, KrF fremmet følgende forslag:

- .1 Friskoleloven må sikre retten til å starte friskoler basert på alternativ pedagogikk eller livssyn som et alternativ til offentlig skole. Det må ikke åpnes for skoler basert på kommersiell drift.
- .2 Som ansvarlig for videregående opplæring mener Rogaland fylkeskommune generelt at vertskommune og –fylkeskommune i større grad må sikres medvirkning ved etablering, drift og avvikling av frittstående skoler.
- .3 På grunn av antallet godkjente søknader om å etablere frittstående skoler mener fylkeskommunen at det nå ikke er rom for etablering av flere frittstående skoler i fylket, og vi støtter derfor en midlertidig godkjenningstopp. Skoler som bygger på alternativ pedagogikk eller livssyn bør imidlertid få sin søknad behandlet av hensyn til foreldreretten og trosfriheten.
- .4 Fylkeskommunen stiller seg på prinsipielt grunnlag svært kritisk til at godkjenninger som er gitt på lovlig måte annulleres ved å gi en lovbestemmelse tilbakevirkende kraft.

- .5 Fylkeskommunen vil understreke at en eventuell ny friskolelov må sikre friskoler basert på livssyn og alternativ pedagogikk reell frihet til etablering og drift gjennom et tydelig lovverk og realistiske økonomiske ordninger.

Ola Ingvaldstad, FrP fremmet følgende forslag:

- .1 Rogaland fylkeskommune mener at gjeldende friskolelov har fungert etter intensjonene, og ser ikke behov for omfattende endringer.
- .2 Rogaland fylkeskommune er av den oppfatning at dersom lov om frittstående skoler skal revideres, må selvsagt gjeldende lov praktiseres slik den ble vedtatt med virkning fra 01.10.03 inntil loven er endret etter vanlig prosedyre for lovendringer. Å vedtak en midlertidig lovendring slik regjeringen nå legger opp til, og som i realiteten vil være en lovendring med tilbakevirkende kraft, er etter Rogaland fylkeskommune sin vurdering helt uakseptabelt.

Votering:

Ingvaldstads forslag til pkt. 1 fikk 4 stemmer (FrP) og falt.
Ingvaldstads forslag til pkt. 2 fikk 7 stemmer (FrP, H) og falt.
Vassbøs forslag til pkt. 1 fikk 4 stemmer (KrF, fylkesordføreren, Låte) og falt.
Vassbøs forslag til pkt. 2 fikk 9 stemmer (KrF, H, FrP).
Vassbøs forslag til pkt. 3 fikk 4 stemmer (KrF, fylkesordføreren, Låte) og falt.
Vassbøs forslag til pkt. 4 fikk 9 stemmer (KrF, H, FrP).
Vassbøs forslag til pkt. 5 fikk 3 stemmer (KrF, fylkesordføreren) og falt.
Johnsens forslag til pkt. 1 fikk 9 stemmer (H, KrF, FrP).
Johnsens forslag til pkt. 2 fikk 9 stemmer (H, KrF, FrP)
Innstillingen fikk 6 stemmer (AP, SP, SV, V) og falt.

Vedtak:

- .1 Rogaland fylkeskommune vil påpeke at frittstående skoler er et viktig supplement til den offentlige videregående skolen.
- .2 Rogaland fylkeskommune vil understreke at en justert lov om frittstående skoler må sikre reell frihet til å etablere seg og drive, dersom en tilfredsstillende generelle krav til kvalitet og pedagogisk innhold, gjennom et tydelig lovverk og realistiske økonomiske ordninger.
- .3 Som ansvarlig for videregående opplæring mener Rogaland fylkeskommune generelt at vertskommune og –fylkeskommune i større grad må sikres medvirkning ved etablering, drift og avvikling av frittstående skoler.
- .4 Fylkeskommunen stiller seg på prinsipielt grunnlag svært kritisk til at godkjenninger som er gitt på lovlig måte annulleres ved å gi en lovbestemmelse tilbakevirkende kraft.

Saksutredning:

HØRING; MIDLERTIDIG ENDRING I FRISKOLELOVEN FORSLAG OM ENDRING I FAGSKOLELOVEN

Trykte vedlegg: Forslag til endringer i friskoleloven, forslag til endringer i fagskoleloven
Utrykte vedlegg: Høringsdokument datert 16. desember 2005

1. Bakgrunn:

Lov om frittstående skoler (friskoleloven) erstattet privatskoleloven med virkning fra 1.10.2003. De viktigste endringene i gjeldende lovverk er at kravet om et bestemt formål for eksempel religiøst/etisk eller faglig-pedagogisk alternativ, er erstattet med krav til innhold og kvalitet. Utover dette er det innført en rett til godkjenning for skoler som oppfyller lovens minstekrav. Godkjenning gir igjen rett til offentlig tilskudd.

Etter friskolelovens ikrafttredelse er det gitt godkjenning til en rekke skoler som ikke ville oppfylt kravene til formål i den tidligere privatskoleloven.

2. Saken gjelder:

Departementet har satt i gang fullstendig gjennomgang av friskoleloven med sikte på i løpet av høsten 2006 å sende på høring forslag om mer omfattende og permanente endringer. For likevel å stoppe veksten i antall friskoler og inntil ny lov er på plass, er det nå på høring forslag om en midlertidig endring i gjeldende friskolelov.

Det er utpekt 73 høringsinstanser i anledning saken, hvorav fylkeskommunene utgjør en av disse. Høringsfristen er satt til tirsdag 31. januar 2006. Som følge av videre fremdrift underrettes høringsorganene om at det ikke vil bli gitt utsatt frist for å avgi eventuelle merknader til det foreliggende høringsnotatet.

3. Problemstilling:

Endringsforslaget slik det foreligger innebærer at loven midlertidig endres slik at det ikke lenger gis adgang til å kunne godkjenne nye friskoler. Det foreslås videre at allerede godkjente skoler som ikke var i drift 13. desember 2005 heller ikke vil få drive virksomhet etter friskoleloven. Den foreslåtte endringen medfører bl.a. at også søknader om etablering av nye skoler som nå ligger til behandling i direktoratet ikke lenger vil kunne få rett til å starte opp som planlagt skoleåret 2006-2007. Departementet har i tråd med endringsforslaget derfor alt instruert Utdanningsdirektoratet om å stoppe saksbehandlingen av søknader om godkjenning av nye frittstående skoler.

Departementet vil i forbindelse med den bebudede total gjennomgangen av friskoleloven også ta sikte på å avklare forholdet mellom friskoler og fagskoler. Det vil i den forbindelse bli vurdert om all yrkesrettet utdanning utover videregående opplæring bør forankres i fagskoleloven slik Stortinget bad om i forbindelse med behandlingen av Inst.O.nr 1 (2004-2005). Ut fra dette fremmes derfor også forslag om endring av fagskolelovens § 8 annet ledd. Etter forslaget vil det kun være skoler som er godkjent etter fagskoleloven innen 16.

desember 2005 og som har godkjenning med hjemmel i friskoleloven som vil kunne få tilskudd etter reglene i friskoleloven.

3. Saksopplysninger:

Norge er forpliktet gjennom bl.a. De forente nasjoners internasjonale konvensjon 16. desember 1966 om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter og De forente nasjoners internasjonale konvensjon 16. desember 1966 om sivile og politiske rettigheter med tilleggsprotokoller å respektere foreldrenes frihet til å etablere egne skoler for sine barn. Disse konvensjonene er gjort til norsk rett gjennom lov 21. mai 1999 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) § 2 annet og tredje ledd.

Det er ingen begrensninger i adgangen til å etablere videregående skoler etter norsk rett. Dagens friskolelov gir imidlertid rettigheter utover de rettigheter som Norge folkerettslig er forpliktet til å gi. Folkeretten krever likevel ikke at Norge opprettholder ordningen etter friskoleloven om offentlig støtte til skoler i privat eie.

4. Fylkesrådmannens merknader/vurderinger:

Rogaland fylkeskommune har ved flere anledninger uttalt at gjeldende lov er beheftet med mange svakheter som gjør den lite egnet til å regulere forholdet mellom offentlige skoler og frittstående skoler på videregående nivå. Det er derfor naturlig, slik fylkesrådmannen ser det, å slutte seg til departementets forslag om en midlertidig stopp i saksbehandling av nye godkjenningssøknader.

Departementet foreslår imidlertid at skoler som alt er godkjent, men som ikke har kommet i gang per 13. desember 2005 også skal nektes å starte opp. Dette kan synes å være en noe urimelig beslutning, ikke minst fordi mange av disse søkerne har hatt betydelige økonomiske utgifter i forberedelsesfasen. Departementet har fått bekreftet lovligheten av sitt forslag og gjengir i høringsbrevet følgende uttalelse av 30. november 2005 fra lovavdelingen i Justisdepartementet;

"Lovavdelingen finner det klart at det ikke vil være i strid med Grunnloven § 97 gjennom lov å trekke tilbake tillatelser til drift av friskole i tilfeller der virksomheten ikke er startet opp. Det gjelder selv om det ikke gis erstatning for økonomisk tap som følge av lovendringen. Det er ikke tale om en sterkt urimelig eller rettferdig tilbakevirkning. Vi finner grunn til å peke på at en her ikke befinner seg i grenseområdet for hva som vil rammes av tilbakevirkningsforbudet i Grunnloven § 97.

Vi tilføyer at vi ikke kan se at det på annet grunnlag generelt skulle være rom for et erstatningsansvar for staten for økonomisk tap som følge av at Stortinget ved lov trekker tilbake tillatelser til å drive friskole i samsvar med det som er skissert foran."

Av aktører som har søkt om å få drive videregående opplæring i Rogaland er det tre skoler som har fått godkjenning som enda ikke har satt i gang godkjent tilbud. Det gjelder John Bauer i Haugesund og Stavanger samt Sonans i Stavanger. De øvrige søkerne, Akademiet og Noroff, er startet opp. Akademiet har imidlertid påanket plassomfanget den fikk godkjent i første omgang. Denne anken er under behandling i departementet.

De aller fleste skolene som fikk godkjenning sommeren 2005 fikk tilsagn om et betydelig lavere antall plasser enn de hadde søkt om. Mange påanket avgjørelsen og Utdannings- og forskningsdepartementet har i praksis etterkommet alle ankene slik at de skolene som kom i

gang høsten 2005 vil ha et betydelig større antall elevplasser til disposisjon fra høsten 2006. Skulle også de som ble godkjent, men som enda ikke er kommet i gang, få anledning til å starte opp, vil de måtte få innvilget antallet elevplasser etter de samme kriteriene som de øvrige søkerne. Dette kan innebære etablering av ytterligere 1300 nye elevplasser for Rogalands vedkommende.

Endringsforslaget slik det nå foreligger vil også dersom det vedtas måtte få konsekvenser for søknader om nyetablering av inntil 2.160 elvplasser som Rogaland fylkeskommune avga uttalelse til under møte 15. november 2005, jfr. FU- sakene FU-0237/05, FU-0238/05 og FU-0239/05.

Forslag til vedtak:

Gjeldende friskolelov har, slik Rogaland fylkeskommune vurderer den, en rekke svakheter som gjør den lite egnet til å regulere forholdet mellom offentlige skoler og frittstående skoler på videregående nivå.

Rogaland fylkeskommune støtter derfor det foreliggende forslag om en midlertidig endring i friskoleloven – fjerne adgangen til å kunne godkjenne nye frittstående skoler og samt forslag om endring av fagskolelovens § 8 annet ledd.

Liv Fredriksen
fylkesrådmann

Ole Jan Olsen
kst. fylkesdirektør